

6

CEP
KITAPLARI

1

4447 SAYILI YASAYLA SSK VE
İŞ KANUNUNDA YAPILAN
SON DEĞİŞİKLİKLER İLE İŞSİZLİK
SİGORTASI UYGULAMASI

2

4444 SAYILI YASAYLA
VERGİ KANUNLARINDA
YAPILAN SON DEĞİŞİKLİKLER

Hazırlayan:

Recai Berber

Yeminli Mali Müşavir

MÜSİAD

MÜSTAKİL SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

①

**4447 SAYILI YASAYLA SSK VE
İŞ KANUNUNDA YAPILAN
SON DEĞİŞİKLİKLER İLE İŞSİZLİK
SİGORTASI UYGULAMASI**

②

**4444 SAYILI YASAYLA
VERGİ KANUNLARINDA
YAPILAN SON DEĞİŞİKLİKLER**

Hazırlayan
Recai BERBER
Yeminli Mali Müşavir

Kasım 1999

(MÜSTAKİL SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ)

Adres: Mecidiye Cad. No: 7/50, Mecidiyeköy - 80310 İSTANBUL
Tel: (0.212) 213 61 00 (20 hat) Fax: (0.212) 213 78 90 - 216 01 42
e-mail: musiad@musiad.org.tr www: musiad.org.tr

İç Düzen, Kapak

Sina 532 51 79

Baskı

Erken Ambalaj 422 15 03

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	4
------------	---

I. BÖLÜM

4447 SAYILI YASAYLA SSK VE İŞ KANUNUNDA YAPILAN SON DEĞİŞİKLİKLER İLE İŞSİZLİK SİGORTASI UYGULAMASI.....	5
I- SOSYAL SİGORTALAR KANUNU İLE İLGİLİ DEĞİŞİKLİKLER.....	5
II- İŞSİZLİK SİGORTASI.....	8
III- ON VE DAHA FAZLA İŞÇİ ÇALIŞTIRAN İŞYERLERİNDE ÇALIŞAN İŞÇİLERDEN KESİLMEKTE OLAN TASARRUF KESİNTİSİ UYGULAMASI, 01.06.2000 TARİHİNDEN İTİBAREN YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILMIŞTIR.....	13
IV- İŞ KANUNU İLE İLGİLİ DEĞİŞİKLİKLER.....	14

2. BÖLÜM

4444 SAYILI YASAYLA VERGİ KANUNLARINDA YAPILAN SON DEĞİŞİKLİKLER.....	15
I- GELİR VERGİSİ KANUNU İLE İLGİLİ DEĞİŞİKLİKLER.....	15
II- VERGİ USUL KANUNU İLE İLGİLİ DEĞİŞİKLİKLER.....	20
III. KURUMLAR VERGİSİ KANUNU İLE İLGİLİ DEĞİŞİKLİKLER.....	22
IV- EMLAK VERGİSİ KANUNU İLE İLGİLİ DEĞİŞİKLİKLER.....	22
V- HARÇLAR KANUNU İLE İLGİLİ DEĞİŞİKLİKLER.....	24

ÖNSÖZ

Bilindiği üzere Vergi Kanunlarında değişiklik yapan son yılların en önemli ve kapsamlı Vergi Kanunu, 29.07.1999 tarih ve 23417 Mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 4369 sayılı yasadır. Bu yasa tasarısının gerek zamanın siyasi iktidarı, gerek belli çevreler tarafından kamuoyu oluşturmak adına ne kadar yoğun bir propaganda ve sansasyonel bir yaklaşımla gündeme getirildiği halen hafızalarımızdadır. Hatta öyle bir tarzda sunuldu ki bu yasa çıkarsa, Türkiye'nin bütün mali, ekonomik sorunları çözülecek, devlet de halk da bugünkü sıkıntılardan kurtulacaktı. Halbuki bunun böyle olmadığı ve olmayacağı, hatta bu kanunun çıkması halinde dünyadaki ve ülkedeki ekonomik krizle örtüşeceği için sorunları daha da büyüteceği bizzat tarafımızdan ve bazı uzman çevrelerden farklı görüşler olarak dile getirildi.

Maalesef, bir yıl içerisinde her derde deva olarak çıkarılan yasayı büyük ölçüde değiştiren ve bazı uygulamaları erteleyen yeni bir vergi yasası çıkarılmak zorunda kalındı. 18.08.1999 tarihinde çıkarılan 4444 sayılı bu yasa, neler getiriyor, tam olarak eskiye dönülmüş müdür, elinizdeki bu çalışmada ana başlıklar halinde ve özet olarak bunları bulacaksınız.

Diğer yandan, doğru dürüst kamuoyunda tartışılmadan, tam bir dayatmayla ve milletimizin en acılı, sıkıntılı günlerinde bir oldu bittiye getirilerek Sosyal Sigortalar ve İş Kanunlarında yine toplumumuzu ve iş alemini derinden etkileyecek değişiklikler yapan bir kanun çıkarılmıştır. 08.01.1999 tarihinde çıkarılan 4447 sayılı yasa, zaten sorunları kangren halini almış olan sosyal güvenlik sistemimiz için ne derece sadre şifa olacaktır, göreceğiz. Ancak bizler bu düzenlemelerden doğrudan etkilenen iş alemi olarak, gerek Vergi gerekse Sosyal Güvenlikle ilgili yasalarda yapılan değişiklikleri yakından takip etmek ve bilmek mecburiyetindeyiz. Bu açıdan elinizdeki çalışmada Sosyal Sigorta mevzuatında yapılan değişiklikleri de bulacaksınız.

İş dünyasının mensubu değerli kardeşlerimiz, yaşadığımız ekonomik sıkıntılardan bir an önce kurtulabilmek ve reel anlamda hızla büyüyen bir ekonomiye ulaşabilmek dileğiyle saygılarımızı sunarız.

Erhan Erken

*MÜSİAD Araştırmalar ve
Yayın Komisyonu Başkanı*

1. BÖLÜM

4447 SAYILI YASAYLA SSK VE İŞ KANUNUNDA YAPILAN SON DEĞİŞİKLİKLER İLE İŞSİZLİK SİGORTASI UYGULAMASI

4447 Sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu 08.09.1999 Tarih ve 23810 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiş bulunmaktadır. Bu kanunla; Sosyal Sigortalar Kanunu, İş Kanunu ile Çalışanların Tasarrufa Teşvik Edilmesi ve Bu Tasarrufların Değerlendirilmesine Dair Kanun'a ilişkin olarak önemli değişiklikler yapılmıştır. Söz konusu Kanunla yapılan değişiklikler ve önem arz eden hususlar aşağıda açıklanmıştır.

I- SOSYAL SİGORTALAR KANUNU İLE İLGİLİ DEĞİŞİKLİKLER

1. İşyeri Bildirgesi, İşçinin İşe Başladığı Tarihten Önce Kuruma Verilmelidir

SSK'nun 8 inci maddesinin birinci fıkrası değiştirilerek, işverenlerin işyeri bildirgesini, işçi çalıştırmaya başlayacağı tarihten önce Kuruma vermekle veya iadeli taahhütlü olarak göndermekle yükümlü oldukları belirtilmiştir. Genel hüküm bu olmakla beraber SSK'nun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasına göre iş yeri bildireleri, İnşaat iş yerlerinde işe başlatılacak kimseler için işe başladığı gün, ilk defa iş yeri bildirgesi verilen iş yerlerinde işe alınan işçiler için ise en geç bir ay içinde Kuruma verilebilecektir. Bu sürelerde verilen işe giriş bildireleri süresi içinde verilmiş sayılacaktır.

Yürürlük Tarihi: 08.09.1999

2. Sigorta Primine Esas Taban ve Tavan Ücretleri Artırılmıştır

SSK'nun 78 inci maddesinin birinci fıkrası değiştirilerek, Sigorta Primine esas tutulan günlük kazancın alt sınırı 4.000.000.-TL, üst sınırı ise alt sınırın üç katı olarak belirlenmiştir. Belirlenen bu tutarların her yıl, ilk olarak Nisan ayında bir önceki yılın DİE'ce açıklanan tüketici fiyatları indeksindeki artış oranı kadar, ikinci olarak gayrisafi yurt içi hasıladaki gelişme hızı kadar artırılacağı hükmü getirilmiştir. Buna göre sigorta primine esas taban ücret tutarı 01.01.2000 Tarihinden itibaren uygulanmak üzere (aylık): 120.000.000 TL, sigorta primine esas tavan ücret tutarı (aylık): 360.000.000 TL'sına yükseltilmiştir.

3. Ay İçinde Otuz Günden Az Çalışan Sigortalıların Az Çalıştıklarını Açıklayan Bilgi ve Belgelerin Sigorta Bildirgelerine Eklenmesi Gerekir

Sigortalıların otuz günden az çalıştığını gösteren bilgi ve belgelerin Kuruma verilmemesi veya verilen bilgi ve belgelerin Kurumca geçerli sayılmaması halinde, otuz günden az bildirilen sürele ait primler Kurumca re'sen tahakkuk ettirilerek tahsil edilir.

Yürürlük Tarihi: 01.01.2000 Tarihidir.

4. Sigortalı Olarak Çalışmaya Başlayanlar, İşe Başladıkları Tarihten İtibaren 30 Gün İçinde İşe Başladıklarını Kuruma Bildirmekle Yükümlüdürler.

Söz konusu Bildirimlerle ilgili olarak Kurumca yapılacak işlemlerin usul ve esasları, yönetmelikle belirlenir.

Yürürlük Tarihi: 08.09.1999

5. Emeklilik Yaşı, Kadınlarda 58, Erkeklerde 60 Yaşına Yükseltilmiştir, Aylık Hesaplama Yöntemi Değiştirilmiştir.

08.09.1999 Tarihinden sonra ilk defa sigortalı olarak çalışmaya başlayanların yaşlılık aylığından yararlanabilmesi için;

- Kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurması, en az 7000 gün prim ödemiş olması veya
- Kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurması, 25 yıldan beri sigortalı bulunması ve en az 4500 gün prim ödemiş olmaları şarttır.
- 08.09.1999 Tarihinden önce emeklilik hakkını kazananlar ile emekli olmasına 2 yıl veya daha az kalanlar, yeni uygulamadan etkilenmeyeceklerdir.
- Yukarıda belirtilenler dışındaki sigortalılar için kademeli olarak emeklilik hakkı getirilmiştir. SSK'nun Geçici 18'inci maddesine göre; kademeli olarak uygulanacak olan emeklilik uygulaması, kadınlarda toplam 20 yıllık, erkeklerde 25 yıllık sigortalı olmak koşuluyla aşağıdaki gibi olacaktır.

	08.09.1999 Tarihindeki Sigortalılık Süresi	Ödenmesi Gereken Asgari Prim Günü	Emekli Olacağı Yaş Sınırı
a) Kadınlarda	17 yıldan fazla sigortalı olanlar	5000 gün	41 yaşını doldurunca
Erkeklerde	22 yıldan fazla sigortalı olanlar	5000 gün	45 yaşını doldurunca
b) Kadınlarda	16 yıldan fazla sigortalı olanlar	5000 gün	43 yaşını doldurunca
Erkeklerde	21 yıldan fazla sigortalı olanlar	5000 gün	46 yaşını doldurunca
c) Kadınlarda	15 yıldan fazla sigortalı olanlar	5000 gün	45 yaşını doldurunca
Erkeklerde	20 yıldan fazla sigortalı olanlar	5000 gün	48 yaşını doldurunca
d) Kadınlarda	14 yıldan fazla sigortalı olanlar	5150 gün	47 yaşını doldurunca
Erkeklerde	19 yıldan fazla sigortalı olanlar	5150 gün	50 yaşını doldurunca
e) Kadınlarda	13 yıldan fazla sigortalı olanlar	5300 gün	48 yaşını doldurunca
Erkeklerde	18 yıldan fazla sigortalı olanlar	5300 gün	51 yaşını doldurunca
f) Kadınlarda	12 yıldan fazla sigortalı olanlar	5450 gün	49 yaşını doldurunca
Erkeklerde	17 yıldan fazla sigortalı olanlar	5450 gün	52 yaşını doldurunca
g) Kadınlarda	11 yıldan fazla sigortalı olanlar	5600 gün	50 yaşını doldurunca
Erkeklerde	16 yıldan fazla sigortalı olanlar	5600 gün	53 yaşını doldurunca
h) Kadınlarda	10 yıldan fazla sigortalı olanlar	5750 gün	51 yaşını doldurunca
Erkeklerde	15 yıldan fazla sigortalı olanlar	5750 gün	54 yaşını doldurunca
i) Kadınlarda	10 yıldan az süreli sigortalı olanlar	6000 gün prim ödemek koşuluyla	52 yaşını doldurunca

Erkeklerde 15 yıldan az süreli sigortalı olanlar 6000 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş ve 56 yaşını doldurmuş bulunmaları şartıyla yaşlılık aylığından yararlanırlar.

Aylık hesabında gösterge ve katsayı yöntemi yılbaşından itibaren kalkacaktır. Son 5 yıl veya son 10 yıl değil, bütün sigortalılık süresinin prim matrahları tüketici fiyat endeksine göre arttırılarak bulunacak, yıllık ortalama kazanca göre aylık bağlanmasını esas alan yeni bir yöntemle geçilmektedir.

6- Herhangi Bir Sosyal Güvenlik Kurumundan Emekli Olmasına Rağmen Fiilen Çalışanların Ücretlerine Uygulanmakta Olan %24 Oranındaki Sosyal Güvenlik Destekleme Primi 01/10/1999 Tarihinden İtibaren %30'a Çıkarılmıştır.

II- İŞSİZLİK SİGORTASI

25.08.1999 Tarih ve 4447 Sayılı Yasa ile İşsizlik Sigortası uygulamasına ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir. Belirtilen Kanunun 47'inci maddesinde işsizlik sigortası; "Bir işyerinde çalışırken çalışmak, istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, ve herhangi bir kasıt ve kusuru olmaksızın işini kaybeden sigortalılara işsiz kalmaları nedeniyle uğradıkları gelir kaybını belli süre ve ölçüde karşılayan, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren zorunlu sigortayı ifade eder." şeklinde tanımlanmıştır.

1- İşsizlik Sigortası Zorunludur.

- İşsizlik Sigortası Kanunu kapsamına giren ve halen çalışmakta olanlar bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, yeni girenler ise işe başladıkları tarihten itibaren sigortalı olurlar.
- Sigortalı işsiz, işsizlik sigortasına ilişkin ödeme ve hizmetlerden yararlanabilmesi için işten ayrılma bildirgesi ile birlikte hizmet aktinin feshedildiği tarihi izleyen günden itibaren otuz gün içinde İş ve İşçi Bulma Kurumuna doğrudan başvurması gerekir. Mücbir sebepler dışında, başvuruda gecikilen süre işsizlik ödeneği almaya hak kazanılan toplam süreden düşülür.

2- İşverenler 4447 Sayılı Yasanın 51'inci Maddesine Göre İşten Ayrılan Sigortalılara ait İşten Ayrılma Bildirgelerini 15 Gün İçinde İş ve İşçi Bulma Kurumuna Vermek Zorundadırlar

a) İşveren, hizmet akdi 4447 Sayılı Yasanın 51'inci maddesinde belirtilen hallerden birisine dayalı olarak sona ermiş olan sigortalılar hakkında; örneğin İş ve İşçi Bulma Kurumunca hazırlanacak üç nüsha işten ayrılma bildirgesini düzenleyip 15 gün içinde bir nüshasını Kuruma göndermek bir nüshasını sigortalı işsize vermek ve bir nüshasını da iş yerinde saklamakla yükümlüdür.

b) Bu Yükümlülüklerini yerine getirmeyen işverenlere her bir fiil için ayrı ayrı sanayi kesiminde çalışan onaltı yaşından büyük işçiler için uygulanan aylık asgari ücretin iki katı tutarında idari para cezası kesilir.

c) İşsizlik ödeneğine hak kazanabilmek için sigortalının hizmet akdinin 51 inci maddede belirtilen hallerden birisine dayalı olarak sona erdirilmesi gerekir. Bahse Konu haller 51 inci maddede şöyle belirtilmiştir;

1) 25/08/1971 tarihli ve 1475 sayılı İş Kanunu'nun 13 üncü maddesi veya 20/04/1967 tarih ve 854 sayılı Deniz İş Kanunu'nun 16 ncı maddesi ya da 16/06/1952 tarihli ve 5953 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanun'un 6 ncı maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen bildirim önellerine uygun olarak hizmet akdi işveren tarafından sona erdirilmiş olmak,

2) Hizmet akdi, süresi belli olsun veya olmasın süresinin bitiminden önce veya bildirim önelini beklemeksizin 1475 sayılı İş Kanunu'nun 16 ncı maddesinin (I), (II), ve (III) numaralı bentlerine veya 854 sayılı Deniz İş Kanunu'nun 14 üncü maddesinin (II) ve (III) numaralı bentlerine veya 5953 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar arasındaki Münasebetlerin Tanzim Hakkında Kanunu'nun 7 nci maddesi

ile 11 inci maddesinin birinci fıkrasına göre sigortalı tarafından feshedilmiş olmak,

3) Hizmet akdi, süresi belli olsun veya olmasın sürenin bitiminden önce veya bildirim önelini beklemeksizin 1475 sayılı İş Kanununun 17 nci maddesinin (I) ve (III) numaralı bentlerine veya 854 sayılı Deniz İş Kanununun 14 üncü maddesinin (III) numaralı bendine veya 5953 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştırılanlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanunun 12 nci maddesinin birinci fıkrasına göre işveren tarafından feshedilmiş olmak,

4) Hizmet akdinin belirli süreli olması halinde bu sürenin bitimi nedeniyle işsiz kalmak, 854 sayılı Deniz İş Kanununun 7 nci maddesinin (II) numaralı bendinde belirtilen hizmet akdinin belirli bir sefer için yapılmış olması nedeniyle sefer sonunda işsiz kalmak,

5) İşyerinin el değiştirmesi veya başkasına geçmesi, kapanması veya kapatılması, işin veya iş yerinin niteliğinin değişmesi nedenleriyle işten çıkarılmış olmak, 854 sayılı Deniz İş Kanununun 14 üncü maddesinin (IV) numaralı bendindeki nedenlerle işsiz kalmak,

6) 24/11/1994 tarihli ve 40465 sayılı Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesine ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 21 inci maddesi kapsamında işsiz kalmak.

Ancak, işsizlik ödeneğine hak kazanabilmek için hizmet akdinin başvuru sırasında grev, lokavt veya kanundan doğan ödevler nedeniyle askıya alınmış olması ve sigortalının herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan gelir veya aylık almaması gerekmektedir.

3. İşsizlik Ödeneğine Hak Kazanmanın Şartları

Sigortalıların işsizlik ödeneğine hak kazanabilmesi için aşağıda belirtilen hususların yerine getirilmesi gerekmektedir.

- a) Sigortalının hizmet akdinin, 51 inci maddede belirtilen hallerden birisine dayalı olarak sona ermesi,
- b) Bu şekilde hizmet akdi sona eren sigortalının otuz gün içerisinde İş ve İşçi Bulma Kurumuna şahsen başvurarak yeni bir iş almaya hazır olduklarını kaydettirmeleri,
- c) Sigortalının Hizmet akdinin sona ermesinden önceki son üç yıl içinde en az 600 gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi ödemiş ve işten ayrılmadan önceki son 120 gün içinde prim ödeyerek sürekli çalışmış olması gerekmektedir.

4. Ödenmesi Gereken İşsizlik Sigortası Prim Tutarı

İşsizlik sigortası primi, 506 Sayılı SSK'nun 77 ve 78 inci maddelerinde belirtilen prime esas aylık brüt kazançlarından her ne ad altında olursa olsun ay itibarıyla ödenmesi mutad olanların brütü üzerinden,

- %2 Sigortalı,
- %3 İşveren,
- %2 Devlet Payı,

olarak alınır.

İşverenler, işsizlik sigortasına ilişkin %3 oranındaki yükümlülükleri nedeniyle sigortalıların ücretlerinden herhangi bir indirim veya kesinti yapamazlar.

Sigortalıların ücretlerinden indirim veya kesinti yapan işverenlere onaltı yaşından büyük işçiler için uygulanan aylık asgari ücret tutarında idari para cezası verilir.

5. İşsizlik Ödeneğinin Miktarı ve Ödeme Süreleri

Günlük işsizlik ödeneği, sigortalının son dört aylık prime esas kazançları dikkate alınarak günlük ortalama net kazancının %50'sidir. Ancak hesaplanan bu tutar, aylık asgari ücretin netini geçemez. Hizmet akdinin sona ermesinden önceki son 120 gün prim ödeyerek sürekli çalışmış olanlardan, son üç yıl içerisinde;

- a) 600 gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 180 gün,
 - b) 900 gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 240 gün,
 - c) 1080 gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 300 gün,
- Süre ile işsizlik ödeneği verilir.

6. İşsizlik Ödeneği Vergiye Tabi Değildir

İşsizlik ödeneği, damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz, nafaka borçları dışında haciz veya başkasına devir ve temlik edilemez.

Sigortalının kusurlarından kaynaklanan fazla ödemeler yasal faizi ile birlikte geri alınır.

7. İşsizlik Ödeneği Ödenmesinde Hak Düşürücü Nedenler

4447 Sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nun 52 inci maddesinde işsizlik ödeneği ödenmesinde hak düşürücü nedenler şöyle belirlenmiştir:

İşsizlik ödeneği almakta iken;

- a) Kurumca teklif edilen mesleklerine uygun ve son çalıştıkları işin ücret ve çalışma koşullarına yakın ve ikamet edilen yerin belediye mücavir alanı sınırları içinde bir işi haklı bir nedene dayanmaksızın reddeden,
- b) İşsizlik ödeneği aldığı sürede gelir getirici bir işte çalıştığı veya herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan gelir veya aylık aldığı tespit edilen,
- c) Kurum tarafından önerilen meslek geliştirme, edindirme ve yetiştirme eğitimini haklı bir neden göstermeden reddeden veya kabul etmesine karşın devam etmeyen, (Eğitime devam ettiği takdirde ödeneklerin ödenmesine yeniden başlanır.)
- d) Haklı bir nedene dayanmaksızın Kurum tarafından yapılan çağrılar zamanında cevaplamayan istenilen bilgi ve bel-

geleri öngörülen süre içinde vermeyen, (maddede belirtilen şartları yerine getiren sigortalıya ödenekler yeniden ödenmeye başlanır.)

Sigortalı işsizlerin işsizlik ödenekleri kesilir.

8. İdari Para Cezalarının Ödenmesi ve İtiraz Süresi

Sirkülerin II/2 ve 4 üncü bentlerinde belirtilen idari para cezaları tebliğ tarihinden itibaren 7 gün içinde Kuruma ödenir veya Kurumun ilgili ünitelerine aynı sürede itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler, red kararının kendilerine tebliğ edildiği tarihten itibaren 7 gün içinde yetkili sulh mahkemesine itiraz edebilirler. İtiraz üzerine verilen kararlar kesindir. Mahkemeye başvurulması cezanın takip ve tahsilini durdurmaz.

İşsizlik Sigortası Kanunu ile İlgili olarak yukarıda belirtilen tüm hükümler, 01.06.2000 Tarihinden itibaren yürürlüğe girecektir.

III- ON VE DAHA FAZLA İŞÇİ ÇALIŞTIRAN İŞYERLERİNDE ÇALIŞAN İŞÇİLERDEN KESİLMEKTE OLAN TASARRUF KESİNTİSİ UYGULAMASI, 01.06.2000 TARİHİNDEN İTİBAREN YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILMIŞTIR

4447 Sayılı yasanın 62 inci madesinin 3 üncü fıkrası ile Çalışanların Tasarrufa Teşvik Edilmesi ve Bu Tasarrufların Değerlendirilmesine Dair Kanunun 2 ve 3 üncü maddeleri 01.06.2000 Tarihinden itibaren yürürlükten kaldırılmıştır. 01.06.2000 Tarihinden itibaren Tasarruf Teşvik Primi kaldırılarak bunun yerine işsizlik sigortası primi ile ilgili hükümler, yürürlüğe girmiş olacaktır.

IV- İŞ KANUNU İLE İLGİLİ DEĞİŞİKLİKLER

İş Kanununun Kıdem Tazminatı İle İlgili 14 üncü Maddesi-
nin Birinci Fıkrasının Aşağıdaki 5 Numaralı Bend Eklenmiş-
tir.

“5.506 sayılı kanunun 60’ıncı Maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin (a) ve (b) alt bendlerinde öngörülen yaşlar dışında kalan diğer şartları veya aynı kanunun geçici 81. Maddesine göre yaşlılık aylığı bağlanması için öngörülen sigortalılık süresini ve prim ödeme gün sayısını tamamlayarak kendi istekleri ile işten ayrılmaları nedeniyle,”

İş kanununun 14. Maddesinin birinci fıkrası, hangi hallerde kıdem tazminatının ödenmesi gerektiğini belirtmektedir.

Bu fıkra hükmüne göre;

- İşçinin sağlık sebepleri,
- İşverenin ahlak ve iyiniyet kurallarına uymayan halleri,
- İşçinin muvazzaf askerlik hizmeti dolayısıyla,
- Bağlı bulundukları kanunla kurulu kurum veya sandıklardan yaşlılık, emeklilik veya malullük aylığı yahut toptan ödeme almak amacıyla,

İşçilerin hizmet akitlerinin feshedilmesi nedeniyle işverence işçiye çalışılan her tam yıl için 30 günlük ücreti tutarında kıdem tazminatı ödenir. Belirtilen bu dört bend dışında yukarıdaki 5’inci bend hükmüne göre iş aktinin feshedilmesi de kıdem tazminatı ödenmesi gereken hallerden sayılmıştır.

4447 sayılı kanunla eklenen bu bend hükmüne göre;

Kanunda belirtilen ve ödenmesi gereken asgari sigorta primlerini ödeyen, yaş haddi dışında emekli olabilmenin tüm şartlarına sahip olan ancak yaş sınırından dolayı emekli olmayan sigortalının işten ayrılması durumunda da işveren işçiye kıdem tazminatı ödemek zorundadır.

2. BÖLÜM

4444 SAYILI YASAYLA VERGİ KANUNLARINDA YAPILAN SON DEĞİŞİKLİKLER

4369 Sayılı Kanunla Bazı Vergi Kanunlarında önemli değişiklikler yapılmış ve bu Kanunun yayınlanması mali milat olarak değerlendirilmişti. Bu Kanunu tadil eden 4444 sayılı kanun 14.08.1999 Tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiş ve Mali Milat uygulaması 31.12.2002 yılına kadar ertelenmiştir. 4444 sayılı Kanunla yapılan değişiklikler ve getirilen önemli hususlar aşağıda açıklanmıştır.

I- GELİR VERGİSİ KANUNU İLE İLGİLİ DEĞİŞİKLİKLER

1. Ücretler İçin Beyanname Verilmeyecektir.

Birden fazla işverenden alınıp alınmadığına ve tutarına bakılmaksızın tevkif suretiyle vergilendirilmiş ücretler için beyanname verme zorunluluğu kaldırılmıştır. Diğer gelirler nedeniyle beyanname verilse dahi tevkif suretiyle vergilendirilmiş ücretler beyannameye ithal edilmez. Yürürlük Tarihi 1.1.1999'dan itibaren geçerli olmak üzere 14.08.1999 Tarihlidir.

2. Geçici Vergi Dönemleri 6 Aya Çıkarılmıştır.

Üç ayda bir geçici vergi beyannamesi verme mükellefiyeti 01.01.2000 tarihinden itibaren 6 aya çıkarılmıştır. Böylece yılda dört kez verilmesi gereken beyanname 2000 yılından itibaren ikiye indirilmiştir. Üç ayda bir beyanname verme mükellefiyeti ise 1999 yılı için devam edecektir. 2000 yılından itibaren hesaplanan geçici vergi 6 aylık dönemi izleyen ikinci ayın 15 inci günü akşamına kadar bağlı olunan vergi dairesine beyan edilir ve aynı sü-

re içinde ödenir. Gelir Vergisi mükellefleri için % 15 olarak uygulanan geçici vergi oranında bir değişiklik yapılmamıştır.

3. GVK 103'ncü Maddesindeki Gelir Vergisi Dilimleri İçin Uygulanan Vergi Oranları %5 Oranında Artırılmıştır.

1999-2002 yılları gelirlerinin vergilendirilmesinde, GVK'nun 103. Maddesindeki tarifenin mük. 123'üncü maddeye göre belirlenen gelir dilimlerine karşılık gelen vergi oranları beş puan artırılmak suretiyle uygulanacaktır. Ancak bu artış, ücret gelirleri için uygulanmayacaktır. Böylece ücret gelirleri dışındaki ilk gelir dilimine uygulanan % 15 oranı % 20'ye son gelir dilimine uygulanan % 40 oranı da % 45'e çıkarılmış bulunmaktadır. Yürürlük Tarihi: 14.08.1999

4. Mevduat Faizleri, Kar Zarar Ortaklığı Karşılığı Ödenen Kar Payları ve Repo Gelirleri İçin Beyanname Verilmeyecektir.

01.01.1999/31.12.2002 Tarihleri arasında elde edilen ve tevkif suretiyle vergilendirilmiş bulunan ve Gelir Vergisi Kanunu'nun 75 inci maddesinin 7 inci bendinde belirtilen mevduat faizleri 12 numaralı bendindeki faizsiz olarak kredi verenlere ödenen kar payları ile kar ve zarar ortaklığı belgesi karşılığı ödenen kar payları ve özel finans kurumlarınca kar ve zarara katılma hesabı karşılığında ödenen kar payları ve 14 numaralı bendinde belirtilen repo gelirleri (menkul kıymetlerin geri alım ve satım taahhüdü ile iktisabı veya elden çıkarılması) ve menkul kıymetler yatırım fonlarının katılma belgelerine ödenen kar payları için yıllık beyanname verilmez. Diğer gelirler nedeniyle beyanname verilmesi halinde de bu gelirler beyannameye dahil edilmez. Ticari işletmeye dahil olan bu gelirler için herhangi bir istisna söz konusu değildir. Dolayısıyla işletmeler bu gelirlerini ticari kazançlarına dahil etmek zorundadırlar.

5. Müellif, Mütercim, Heykeltıraş v.b. Serbest Meslek Erbabının Elde Ettiği Hasılat Vergiden İstisnadır.

4369 Sayılı Kanunun geçici 7 inci maddesiyle; Gelir Vergisi Kanununun 18 inci maddesinde sayılan serbest meslek erbabının

ve bunların kanuni mirasçılarının elde ettikleri gelirin, GVK'nun 103 üncü maddesinde yazılı tarifenin birinci ve ikinci gelir dilimleri toplamını aşan kısmı (1999 yılı için 3,5 milyar TL) vergiye tabi olup altında kalan kısmı ise 01.01.1999/31.12.2008 tarihleri arasında vergiden istisna edilmiştir.

4444 Sayılı Kanunla, 4369 sayılı Kanunun geçici 7 inci maddesi 01.01.1999 tarihinden itibaren yürürlükten kaldırılmış ve Gelir Vergisi Kanununun 18 inci maddesi aşağıda belirtildiği şekilde yeniden düzenlenmiştir. Böylece 18 inci maddede belirtilen serbest meslek erbabının elde ettiği hasılatın tamamı gelir vergisinden istisna edilmiş bulunmaktadır. Bu hüküm, 14.08.1999 tarihinde yayımı ile yürürlüğe girmiştir.

Müellif, Mütercim, Heykeltraş, Hattat, Ressam, Bestekar, Bilgisayar Programcısı ve Mucitlerin ve bunların Kanuni Mirasçılarının Şiir Hikaye, Roman, Makale, bilimsel araştırma ve incelemeleri, bilgisayar yazılımı, röportaj, karikatür, fotoğraf, film, video, bant ve bunun gibi eserlerini satmak veya bunlar üzerindeki mevcut haklarını devir ve temlik veya kiralamak suretiyle elde ettikleri hasılat Gelir Vergisinden müstesnadır. Yürürlük Tarihi 01.01.2000 tarihidir.

6. Mali Milat Uygulaması İle Diğer Kazanç ve İratlara İlişkin Hükümler 31.12.2002 Tarihine Kadar Ertelenmiştir.

Gelir Vergisi Kanununa eklenen Geçici 56. madde ile Gelir Vergisi Kanununun Geliri Tanımlayan (Md. 1), Gelir Unsurları Belirten (Md. 2), Diğer Kazanç ve İratlara İlişkin Hükümleri (Md. 80, 81, 82) ile Konutların ve Hisse Senetlerinin Elden Çıkarılması (Geçici 46. Md), ve Kaynağı İzah Edilmeyen Gelirlerin Vergilendirilmesine (Geçici 47. Md) İlişkin Hükümleri 01.01.1999 dan geçerli olmak üzere 31.12.2002 Tarihine kadar ertelenmiştir.

Gerek gelirin tanımlanması ve gerekse buna bağlı diğer kazanç ve iratların vergilendirilmesiyle ilgili olarak 4369 Sayılı Kanunla önemli değişiklik yapılmış ve izah edilemeyen her türlü tasarruf ve harcamalar vergi kapsamına alınmıştı. 4444 Sayılı yasa ile, yukarıda belirtilen hususlar geçici olarak ertelenmiş ve 4369 Sayılı yasadan önceki hükümlere geri dönlmüştür. Buna

göre 01.01.1999/31.12.2002 Tarihleri arasındaki gelirlere uygulanacak ve özellik arzeden hususları şöyle özetleyebiliriz;

a) Mali Milat Uygulaması

Kamuoyunda “nereden buldun” yasası olarak adlandırılan ve mali milat olarak kabul edilen uygulama, 2002 yılı sonuna kadar ertelenmiştir. Dolayısıyla sahip olunan mal ve servetlerden hareketle herhangi bir vergi incelemesi ve tarhiyat yapılmayacaktır.

b) Hisse Senetleri ve diğer menkul kıymetlerin satışından doğan kazançların vergilendirilmesi,

4369 Sayılı yasa ile, iktisap şekli ne olursa olsun 1 yıldan fazla (Bütçe Kanunu ile 3 aya indirilmiştir) elde tutulan hisse senetleri ile portföyünün % 51’i (Bütçe Kanunu ile % 25’e indirilmiştir) Türkiye’de kurulmuş bulunan hisse senetlerinden oluşan menkul kıymetlere yatırım fonları katılma belgelerinin elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar vergiden istisna edilmişti. Yapılan değişiklikle;

- İvazsız olarak iktisap edilen hisse senetlerinde ve portföyüne bakılmaksızın menkul kıymetler yatırım fonları katılma belgelerinin satılmasından sağlanan kazançlar bu menkul kıymetlerin elde bulundurma süreleri ne olursa olsun gelir vergisinden istisna edilmiştir.

- İvazlı olarak iktisap edilen Hisse senetleri ile iktisap tarihinden başlayarak üç ay içinde ve iktisaptan evvel elden çıkarılmasından sağlanan ve diğer menkul kıymetlerin elden çıkarılmasından doğan kazançların 3.500.000.000.- lirası vergiden istisna olup bu tutarı aşan kısmı vergiye tabidir. Üç aydan fazla elde tutulan hisse senetlerinin satışından sağlanan kazançlar ise vergiye tabi değildir.

c) Ortaklık haklarının satılmasından doğan kazançların vergilendirilmesi;

Ortaklık haklarının veya hisselerinin elden çıkartılmasından doğan kazanç tutarının 3.500.000.000 liralık kısmı vergiye tabi olmayıp aşan kısmı vergiye tabidir.

d) *Gayrimenkullerin Satışından Doğan Kazançların Vergilendirilmesi*;
4369 Sayılı yasa ile, 5 yıldan fazla elde tutulan konutların satışından sağlanan kazançlar 31.12.2008 Tarihine kadar vergiden istisna edilmiş, ve konut dışındaki diğer gayrimenkullerden elde edilen kazançlar ise vergilendirme kapsamına alınmıştı. 4444 sayılı yasa ile, "Arazi, bina, voli mahalleleri ve dalyanlar, gayrimenkul olarak tescil edilen haklar, gemi ve gemi payları ile bilumum motorlu tahmil ve tahliye vasıtalarının iktisap tarihinden itibaren başlayarak dört yıl içerisinde elden çıkartılmasından doğan kazançların 3.500.000.000.- lirayı aşan kısmının vergiye tabi olacağı" hükmü getirilmiştir. Dört yıldan fazla elde tutulan ve yukarıda sayılan gayrimenkullerin satışından sağlanan kazançlar ise vergiye tabi değildir.

e) *Mal ve Hakların Elden Çıkarılmasında Maliyet Bedellerinin Hesaplanması*

- Yukarıda belirtilen mal ve hakların elden çıkarılmasında iktisap bedeli, elden çıkarılan mal ve hakların elden çıkarıldığı ay hariç olmak üzere Devlet İstatistik Enstitüsünce belirlenen toptan eşya fiyat endeksindeki artış oranında artırılarak tespit edilir.

- Mükellefler isterlerse menkul kıymetlerin satışından yıl içinde elde ettikleri kazancın Gelir Vergisi Kanunun 76 ncı maddesinde belirtilen indirim oranını uygulayarak bulunacak kısmını düşerler ve kalan kısmı 3.500.000.000.- lirayı aşarsa aşan kısmı beyan ederler. Bu şekilde indirimden yararlanan mükellefler, iktisap bedelini ayrıca endeksleyemezler.

Değer artış kazancının hesaplanmasında; 1998 yılı emlak vergisi beyanname verme süresinin bitmesinden önce iktisap edilen gayrimenkullerin elden çıkarılması halinde, bunların maliyet bedeli olarak 1998 yılı genel beyan döneminde beyan edilen emlak vergisi değeri esas alınır.

01.01.1999 tarihinden önce iktisap edilen ve menkul kıymetler borsasında işlem gören hisse senetlerinin bu tarihten sonra elden çıkarılması halinde bunların maliyet bedeli olarak, 1998 yılının son işlem gününde borsada oluşan ortalama fiyatı;

01.01.1999 tarihinden önce iktisap edilen menkul kıymet yatırım fonlarının katılma belgelerinin elden çıkarılmasında 1998 yılının son günündeki değeri esas alınabilir. Mükellefler isterse bu menkul kıymetlerini endeksleyebilirler.

Bu maddeye göre maliyet bedeli kabul edilen tutarlar endekslenmiş maliyet bedeli kabul edilir ve iktisap tarihinden; gayrimenkullerde 1998 emlak vergisi beyanname verme süresi sonuna, hisse senetlerine 1998 yılı sonuna kadar olan süre için yeniden endeksleme yapılmaz.

Ticari işletmeye dahil olmayan mal ve hakların elden çıkarılması neticesinde sağlanan kazançlar, değer artışı kazancıdır ve yukarıda belirtildiği şekilde vergilemeye tabi tutulur. Ticari işletmeye dahil mal ve hakların elden çıkarılmasından doğan kazançlar ise ticari kazanç sayılır ve bunlara ticari kazanç hakkındaki hükümler uygulanır.

7. Esnaf Muaflığı Belgesi Alma Zorunluluğu Kaldırılmıştır.

Esnaf muaflığından yararlanabilmek için "Esnaf Muaflığı Belgesi" almak zorunluluğu bulunmakta idi. 4444 Sayılı Kanunun 14 ncü maddesinin 1 numaralı bendi ile bu zorunluluk, 14.08.1999 Tarihinden itibaren kaldırılmış bulunmaktadır.

8. Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanan Mükelleflerden Kanunda Belirtilen Şartlara Sahip Olanlar Basit Usulde Vergilendirme Uygulanmasından Faydalanabilirler.

Yürürlük Tarihi: 14.08.1999

II- VERGİ USUL KANUNU İLE İLGİLİ DEĞİŞİKLİKLER

1. Kaçakçılık Suçu İşleyen Mükelleflerin Ziyaa Uğrattıkları Vergi ve Cezalar İçin Uzlaşma Yapılamayacaktır.

4444 Sayılı Kanunun 7 nci maddesiyle Vergi Usul Kanununun Ek 1 nci maddesi değiştirilerek; "344 üncü maddenin üçüncü fıkrası uyarınca vergi ziyai cezası kesilen tarhiyata ilişkin vergi ve cezalar uzlaşma kapsamından çıkarılmıştır. VUK'nun

359 ncu maddesinde; “Defter ve kayıtlarda hesap ve muhasebe hileleri yapanlar, yasal defterlere kaydı gereken işlemleri özel defterlerinde takip edenler, defter kayıt ve belgeleri tahrif edenler, kayıt ve belgeleri yok edenler veya sahte belge düzenleyenler veya bu belgeleri kullananlar ve Maliye Bakanlığıyla anlaşması olmadığı halde belge basanlar.” şeklinde belirtilen fiilleri işleyen mükellefler kaçakçılık suçu işlemiş sayılır. Bu mükellefler hakkında vergi ziyayı cezası 3 kat olarak uygulanır ve bu fiillerinden dolayı vergi ziyasına sebep olanlar uzlaşma hükümlerinden yararlanamazlar.

Bu maddenin yürürlük tarihi 14.08.1999 tarihi olup 1.1.1999 tarihi ile 14.08.1999 tarihi arasındaki vergilendirme dönemlerine ilişkin olarak yapılan ve uzlaşma talep edildiği halde henüz uzlaşma günü verilmemiş veya uzlaşma günü verilmiş ancak uzlaşma görüşmesi yapılmamış veya uzlaşma talep süresi geçmiş olan vergi ziya cezalı tarhiyatlarda; vergi ziyayı cezası için de uzlaşma talebinde bulunabilir. (VUK Geçici 23 ncü madde)

4369 sayılı yasa ile yapılan düzenlemede vergi ziyayı cezaları için uzlaşma imkanı ortadan kaldırılmıştı. 4444 sayılı yasa ile yapılan değişiklikle ise vergi aslı için uzlaşma yapılacağı gibi vergi ziyayı cezası için de uzlaşma imkanı getirilmiştir.

2. VUK'nun Aşağıda Belirtilen 368 inci Maddesinin Son Fıkrası 14.08.1999 dan Geçerli Olmak Üzere Yürürlükten Kaldırılmıştır.

(4369 Sayılı Kanunun 16 ncı maddesi ile 1.1.2003 tarihinden geçerli olarak 29.07.1998 tarihinde eklenen fıkra) Şu kadar ki dava konusu yapılan vergi ziya cezasına dava açma süresinin sonundan yargı kararının idareye tebliğ tarihine kadar geçen süreler için 112 nci maddede belirtilen usul ve oranda gecikme faizi hesaplanır ve cezanın ödeme süresi için de ödenir.

Böylece sözkonusu fıkra, yürürlüğe girmeden yürürlükten kaldırılmış bulunmaktadır.

3. Fiş Düzenleme sınırı 14.08.1999 Tarihinden itibaren 30.000.000 liradan 50.000.000 liraya yükseltilmiştir.

III. KURUMLAR VERGİSİ KANUNU İLE İLGİLİ DEĞİŞİKLİKLER

1. Geçici Vergi Oranı %20'ye İndirilmiştir.

Kurumlar Vergisi Mükelleflerinin geçici vergi dönemi matrahlarına uygulanan geçici vergi oranı; 01.01.2000 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere %25'den % 20'ye indirilmiştir.

2. Kurumlarda İştirak Hisseleri ve Gayrimenkul Satış Karı İstisnası 31.12.2002 Tarihine kadar uzatılmıştır.

Bilindiği üzere Kurumlar Vergisi Kanunun Geçici 23 ncü maddesine göre kurumların iştirak hisselerinin veya gayrimenkullerinin satışından doğan kazançlarının sermayeye eklenmesi şartıyla uygulanan istisna süresi 31.12.1998 tarihinde sona ermişti.

Bu süre, 4387 Sayılı Geçici Bütçe Kanununun 5/d maddesine göre 31.12.1999 tarihine kadar uzatılmıştı. Bu defa, 4444 Sayılı yasa ile Kurumlar Vergisi Yasasına eklenen 28 numaralı geçici madde hükmü gereği sözkonusu istisna süresi 31.12.2002 tarihine kadar uzatılmıştır.

Geçici 23. madde ile getirilen hükümler, geçici 28 nci madde ile yeniden düzenlenmiş olup esasa ilişkin herhangi bir değişiklik yapılmadığından bu madde hükmünden burada tekrar bahsedilmemiştir.

IV- EMLAK VERGİSİ KANUNU İLE İLGİLİ DEĞİŞİKLİKLER

1- Emlak Vergisi Matrahı, Her Yıl Yeniden Değerleme Oranının Yarıısı Nispetinde Artırılmak Suretiyle Hesaplanır

4444 Sayılı Kanunla yapılan değişiklikten önce Emlak Vergisi Kanunu'nun 29 ncü maddesi "Genel Beyan dönemi veya vergi değerini tadil eden sebeplerin mevcudiyeti halinde mükellefiyetin başlangıç yılını takip eden yıllarda emlak vergisi matrahı her yıl, bir önceki yıl matrahının VUK hükümlerine

ri uyarınca aynı yıl için tespit edilen yeniden değerlendirme oranında artırılması suretiyle bulunur.” hükmünü kapsamakta idi.

4444 Sayılı Kanunun 8nci maddesiyle Emlak Vergisi Kanunu’nun 29 ncu maddesi değiştirilerek; “emlak vergisi matrahı, her yıl bir önceki yıl için tespit edilen yeniden değerlendirme oranının yarısı nispetinde artırılmak suretiyle bulunur.” hükmü getirilmiştir.

Bu maddenin yürürlük tarihi: 14.08.1999 Tarihidir.

2. 1998 Yılı Genel Beyan Dönemi veya Vergi Değerini Tadil Nedeniyle 1998 Yılında Emlak Vergisi Beyannamesi Veren Mükellefler, İsterlerse 1.11.1999/31.12.1999 Tarihleri Arasında Yeniden Beyanda Bulunabilirler.

Bu uygulamadan özellikle, 1998 Yılı Genel Beyan Döneminde gayrimenkullerini, rayiç değerlerinin çok üzerinde beyan eden mükellefler yararlanabilir. Yeniden Emlak Vergisi Beyannamesi Vermek İsteyen Mükellefler;

- 1998 yılı asgari ölçülerini dikkate alarak gayrimenkullerinin asgari değerlerini hesaplayıp bulunan değere % 77,8 oranında (1998 yılı yeniden değerlendirme oranı) ilave yaparak beyanda bulunabileceklerdir. Beyan edilecek tutar bu şekilde bulunacak değerden düşük olamaz. Bu şekilde beyan edilen değerler aynı zamanda tapu ve kadastro harçları uygulanmasında kayıtlı değer veya emlak vergisi değeri olarak kabul edilir. Mükelleflerin 2000 yılı emlak vergisi matrahı, yukarıda belirtildiği şekilde hesaplanan tutara, 1999 yılı için belirlenecek yeniden değerlendirme oranının yarısı nispetinde artırılarak hesaplanacaktır.

Mükelleflerin yukarıda belirtildiği üzere yeniden beyanname vermeleri neticesinde 1999 yılında lehlerine doğacak vergi farkları için herhangi bir düzeltme yapılmaz. Yeni beyan edilen matrahlara göre hesaplanacak vergiler 2000 yılından itibaren geçerlidir.

Bu maddenin yürürlük tarihi: 14.08.1999 Tarihidir.

V- HARÇLAR KANUNU İLE İLGİLİ DEĞİŞİKLİKLER

1. Tapu ve Kadastro Harcının Matrahı

Harçlar Kanunu'nun 63 üncü maddesi 4444 Sayılı Kanunla aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kayıtlı değer, emlak vergisi değeri:

Madde 63- Bu Kanunda sözü edilen "kayıtlı değer" veya "emlak vergisi değeri" deyimi; 1319 Sayılı Emlak Vergisi Kanununa göre genel beyan veya vergi değerini tadil eden nedenler dolayısıyla beyan edilecek emlak vergisi değerini ifade eder. Bu değer; emlak vergisi mükellefiyetinin başlangıcını takip eden yılda, Emlak Vergisi Kanunu hükümlerine göre beyan olunan emlak vergisi değerine, diğer yıllarda ise bir önceki yıl için belirlenen değere, yeniden değerlendirme oranı uygulamak suretiyle tespit edilir.

Yeni inşa edilen binalarda harca esas değerın hesaplanmasında emlak vergisi Kanunun 10 uncu maddesine göre arsa veya arsa payı (arazi dahil) değeri olarak daha önce beyan edilmiş olan değere "yeniden değerlendirme oranı" uygulanmak suretiyle tespit olunan değer esas alınır.

Tapu ve kadastro harcı, yeniden değerlendirme oranı uygulanmak suretiyle bulunan değer ile mükellef tarafından beyan edilmiş olan değerlerden yüksek olanı üzerinden hesaplanır.

2. Eksik Beyan Durumunda Uygulanacak Ceza

Mükelleflerin yukarıdaki hükümlere göre tespit edilecek değerlerden daha düşük beyanda bulunmaları halinde, harcın hesabında yeniden değerlendirme oranı uygulanarak tespit edilecek değerler esas alınır. Aradaki farka isabet eden harç, Vergi Usul Kanununa göre hesaplanan vergi ziyayı %25 oranında uygulanmak suretiyle ikmalen tarh edilir.

